

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ឥរូប

สถานศึกษาเป็นแหล่งให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชน โดยวิธีกา การเป็นตัวจักร สำคัญ ถ้าบุคลากรมีความรู้ มีความตั้งใจ มีความรับผิดชอบ และมีวิสัยแ ละกำลังใจดี งานก็จะ ประสบผลสำเร็จและนำองค์การให้บรรลุตามเป้าหมาย ถ้าบุคลากรขาดวิสัยแ ละกำลังใจก็จะเป็น สาเหตุให้งานล่าช้าหรือไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ให้สูญเสี ยเวลาและทรัพยากรโดยใช่เหตุ และในที่สุดก็จะนำความเสียหายมาสู่นักงานได้

สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก คือมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยเฉพาะคุณภาพทางด้านวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนภูเขาสูงประชาชนส่วนใหญ่ยากจน ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ไม่สามารถจะรวบรวมได้ เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์การเดินทาง ระยะทางโรงเรียนต่อโรงเรียนลำบาก ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องปฏิบัติงานทุกงานเหมือนโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูคนเดียวต้องรับผิดชอบสอนหลายชั้น ตลอดจนงบประมาณในการบริหารจัดการมีน้อย

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 เป็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ มีแนวทางในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอนอย่างไร ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพิจารณาปรับปรุงขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 ต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 228 คน จำแนก เป็น ผู้บริหาร 55 คน ครูผู้สอน 173 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่า (t-test) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นครูผู้สอน มีประสบการณ์ ระหว่าง 0-5 ปี และมีวุฒิปริญญาตรี

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ

2.1.1 ด้านสภาพการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในสภาพดี การเดินทางไปกลับจากโรงเรียนมีความสะดวก โรงเรียนมีสาธารณูปโภคเพียงพอ โรงเรียนมีความพร้อมทางด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน

2.1.2 ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความเชื่อถือศรัทธา มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์กันดีระหว่างบุคลากร ผู้บังคับบัญชามีความเมตตาต่อผู้ร่วมงาน ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง ชุมชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

2.1.3 ด้านการยอมรับนับถือ

บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นและให้ความสำคัญ ครอบคลุมหัวใจในตำแหน่งหน้าที่การงาน เพื่อนร่วมงานยอมรับ

ในความรู้สามารถในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสถานศึกษาให้การยอมรับนับถือ ชุมชนให้การยอมรับนับถือ

2.1.4 ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีโอกาสพบปะพูดคุยและปรึกษาหารือด้วยความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน มีการร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย ในหน่วยงานมีการแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อนร่วมงานเป็นที่ปรึกษาได้ทั้งปัญหาในการปฏิบัติงานและเรื่องส่วนตัว

2.1.5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีความพึงพอใจในสภาพความมั่นคงในขณะนี้ งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคงในการเลื่อนระดับที่สูงขึ้น สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความปลอดภัย งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคงถึงวัยเกษียณ ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.1.6 ด้านโอกาสก้าวหน้า

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างอิสระ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการช่วยเพิ่มความรู้ความสามารถ มีการสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านวิชาการเสมอๆ การส่งเสริมให้ครูทำผลงานเพื่อนเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น

2.1.7 ด้านความพึงพอใจในหน่วยงาน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันมากกว่าโรงเรียนอื่นๆ มีความรู้สึกรักอยากปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา มีการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี มีการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน

2.1.8 ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ งานที่รับผิดชอบตรงกับความถนัด

หน่วยงานมีนโยบายการบริหารงานที่พึงพอใจ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้ งานที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ผู้บังคับบัญชามีการตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

2.1.9 ด้านการมีการติดต่อสื่อสารอย่างเพียงพอ

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ การติดต่อสื่อสารในโรงเรียน เป็นไปอย่างมีระบบและทันต่อเหตุการณ์ การใช้ภาษาสื่อสารติดต่อกับชุมชนได้สะดวก การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความสะดวก การสื่อสารในหน่วยงานมีความสะดวก รวดเร็ว

2.1.10 ด้านความเป็นมิตรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความไว้วางใจและเชื่อถือศรัทธา ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง ผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ต่อชีวิตและความเป็นอยู่อย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร

2.1.11 ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีการพิจารณาความดีความชอบอย่าง บริสุทธิ์ยุติธรรม ผู้บังคับบัญชามีการปฏิบัติอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นในการแก้ปัญหาบนพื้นฐานความถูกต้อง การพิจารณาความดีความชอบมีความโปร่งใส และยุติธรรม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม

2.1.12 ด้านสวัสดิการในหน่วยงาน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับมีความ เพียงพอ ผู้บังคับบัญชาเอาใจใส่ในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ สวัสดิการที่ได้รับตรงตามกำหนดเวลา และความถูกต้อง การได้รับความสะดวกในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ มีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของบุคลากร

2.2 ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ คือ

2.2.1 ด้านสภาพการปฏิบัติงาน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

อยู่ในสภาพดี โรงเรียนมีสาธารณูปโภคเพียงพอ การเดินทางไปกลับจากโรงเรียนมีความสะดวก โรงเรียนมีความพร้อมทางด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น และโรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน

2.2.2 ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง ผู้บังคับบัญชามีความเมตตาต่อผู้ร่วมงาน ชุมชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความเชื่อถือศรัทธา มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์กันดีระหว่างบุคลากร

2.2.3 ด้านการยอมรับนับถือ

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ครอบคลุมในตำแหน่งหน้าที่ การงานเพื่อนร่วมงานยอมรับในความสามารถในการปฏิบัติงาน จุ. เช่น ให้การยอมรับนับถือ คณะกรรมการสถานศึกษาให้การยอมรับนับถือ ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นและให้ความสำคัญ

2.2.4 ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้ งานสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย มีโอกาสพบปะพูดคุยและปรึกษาหารือด้วยความเป็นกันเองกับ เพื่อนร่วมงานในหน่วยงานมีการแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน เพื่อนร่วมงานเป็นที่ปรึกษาได้ทั้ง ปัญหาในการปฏิบัติงานและเรื่องส่วนตัว

2.2.5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคงถึง ้วยเกษียณ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความปลอดภัย งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคง ในการเลื่อนระดับที่สูงขึ้น มีความพึงพอใจในสภาพความมั่นคงในขณะนี้ ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.2.6 ด้านโอกาสก้าวหน้า

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนา

ตนเองอย่างอิสระ การส่งเสริมให้ครูทำผลงานเพื่อนเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น มีการสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านวิชาการเสมอ ๆ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการช่วยเพิ่มความรู้ความสามารถ

2.2.7 ด้านความพึงพอใจในหน่วยงาน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี มีการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา มีความรู้สึกรักชอบปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันนี้ไปเรื่อย ๆ ไม่เลิกเบื่อหน่าย

2.2.8 ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ งานที่รับผิดชอบตรงกับความถนัด หน่วยงานมีนโยบายการบริหารงานที่พึงพอใจ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้ ผู้บังคับบัญชามีการตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

2.2.9 ด้านการมีติดต่อสื่อสารอย่างเพียงพอ

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ติดต่อประสานงานกับชุมชนได้สะดวก การติดต่อสื่อสารกับชุมชนเป็นไปโดยสะดวก การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ และทันต่อเหตุการณ์ การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความสะดวก การสื่อสารในหน่วยงานมีความสะดวกรวดเร็ว

2.2.10 ด้านความเป็นมิตรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความไว้วางใจและเชื่อถือศรัทธา มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ต่อชีวิตและความเป็นอยู่อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร

2.2.11 ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการพิจารณาความดีความชอบอย่างบริ

สุทธียุติธรรม การพิจารณาความดีความชอบมีความโปร่งใสและยุติธรรม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม ผู้บังคับบัญชามีการปฏิบัติอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ผู้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นในการแก้ปัญหาบนพื้นฐานความถูกต้อง

2.2.12 ด้านสวัสดิการในหน่วยงาน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของบุคลากร สวัสดิการที่ได้รับตรงตามกำหนดเวลาและความต้องการ ผู้บังคับบัญชา เอาใจใส่ในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับมีความเพียงพอ การได้รับความสะดวกในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ

2.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้

2.3.1 ด้านสภาพการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในสภาพดี การเดินทางไปกลับจากโรงเรียนมีความสะดวก โรงเรียนมีสาธารณูปโภคเพียงพอ โรงเรียนมีความพร้อมทางด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน

2.3.2 ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ ผู้บังคับบัญชามีความเมตตาต่อผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความเข้าใจกันดี ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง ผู้บังคับบัญชามีความเมตตาต่อผู้ร่วมงาน และเพื่อนร่วมงาน มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์กันดีระหว่างบุคลากร

2.3.3 ด้านการยอมรับนับถือ

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ ครอบครัวภูมิใจในตำแหน่งหน้าที่การงาน เพื่อนร่วมงานยอมรับในความรู้ความสามารถ คณะกรรมการสถานศึกษายอมรับในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นและให้ความสำคัญ ชุมชนให้การยอมรับนับถือ

2.3.4 ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ มีการร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุตาม

เป้าหมาย เพื่อนร่วมงานเป็นที่ปรึกษาได้ทั้งปัญหาในการปฏิบัติงานและเรื่องส่วนตัว มีโอกาสพบปะพูดคุยและปรึกษาหารือด้วยความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในหน่วยงานมีการแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน

2.3.5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคงถึงวัยเกษียณ งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคงในการเลื่อนระดับที่สูงขึ้น มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมในที่ปฏิบัติงานในขณะนี้สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความปลอดภัย

2.3.6 ด้านโอกาสก้าวหน้า

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการช่วยเพิ่มความรู้ความสามารถ มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างอิสระ การส่งเสริมให้ครูทำงานเพื่อนเลื่อนวิทยฐานะในระดับที่สูงขึ้น มีการสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาทางด้านการวิชาการเสมอ ๆ

2.3.7 ด้านความพึงพอใจในหน่วยงาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ มีความรู้สึกอยากปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง มีการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี มีการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมระหว่างสถานศึกษา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ

2.3.8 ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้งานที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับความรู้ความสามารถงานที่รับผิดชอบตรงกับความสามารถ หน่วยงานมีนโยบายการบริหารงานที่พึงพอใจ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้ ผู้บังคับบัญชามีการตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

2.3.9 ด้านการติดต่อสื่อสารอย่างเพียงพอ

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความสะดวกติดต่อประสานงานกับชุมชนได้สะดวก การติดต่อสื่อสารกับชุมชนเป็นไปโดยสะดวก

การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและทันต่อเหตุการณ์ การสื่อสารในหน่วยงาน มีความสะดวกรวดเร็ว

2.3.10 ด้านความเป็นมิตรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความไว้วางใจและเชื่อถือศรัทธา มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร ผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ต่อชีวิตและความเป็นอยู่อย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

2.3.11 ด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ มีการพิจารณาความดีความชอบอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม การพิจารณาความดีความชอบมีความโปร่งใสยุติธรรม ผู้บังคับบัญชามีการปฏิบัติอย่างถูกต้องและเป็นธรรม มีการประเมินผลงานอย่างยุติธรรม ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

2.3.12 ด้านสวัสดิการในหน่วยงาน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจ ดังนี้ สวัสดิการที่ได้รับตรงตามกำหนดเวลาและความต้องการ สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับมีความเพียงพอ ผู้บังคับบัญชาเอาใจใส่ในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ มีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของบุคลากร การได้รับความสะดวกในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $= .05$ ดังนี้ คือ โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน ครอบครัวยุติในตำแหน่งหน้าที่การงาน งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคงมีขวัญและกำลังใจ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ มีความรู้สึกอยากปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา งานที่รับผิดชอบตรงกับความสามารถ การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและทันต่อเหตุการณ์ และการพิจารณาความดีความชอบมีความโปร่งใสและยุติธรรม

4. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างขวัญและกำลังใจ ดังนี้ คือ ควรเพิ่มเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน ควรให้ทุกคนพยายามเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำเรื่องส่วนตัวมายุ่งกับงาน ไม่ควรมองคนที่ลักษณะ ควรดูที่ความสามารถของแต่ละคน

ควรปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติงานร่วมกัน ควรพัฒนาการคมนาคมและสาธารณูปโภค ควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ควรมีโทรศัพท์พื้นฐาน เพื่อนร่วมงานควรช่วยเหลือแบ่งเบาภาระหน้าที่ที่ควรทำ ผู้บริหารควรให้ความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ควรตั้งงบประมาณด้านสวัสดิการให้ตรงกับความต้องการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีขวัญและกำลังใจมากที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้ ผู้บังคับบัญชามีความเมตตาของท่านและเพื่อร่วมงาน ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง มีการร่วมคิดร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บังคับบัญชาให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความรู้สึกรักอยากปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันนี้ไปเรื่อย ๆ ไม่สีกเบื่อหน่าย งานที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมกับความรู้ การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่น ๆ มีความสะดวก ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับมีความเพียงพอ สวัสดิการที่ได้รับตรงตามกำหนดเวลาและความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพรรณ คำบ่ง ที่ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีไฟฟ้านครหลวง และพบว่า ปัจจัยที่ทำให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจได้แก่ โอกาสก้าวหน้าในตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่ได้รับ สุทธิภร กิหารักษ์ ที่ทำวิจัยเรื่อง ขวัญในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงานเลขาธิการคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และพบว่าข้าราชการมีขวัญในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน การประสบผลสำเร็จ และความรับผิดชอบในการทำงาน ส่วนลูกจ้างประจำ มีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการประสบผลสำเร็จ ความพึงพอใจในการทำงาน ความรับผิดชอบในการทำงานและความสัมพันธ์ภาพในหน่วยงานข้าราชการและลูกจ้างประจำ โดยรวมได้รับปัจจัยสนับสนุนการสร้างขวัญในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือปัจจัยเพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชา สวัสดิการในหน่วยงาน เงินเดือนและผลตอบแทน และโอกาสก้าวหน้า ปัญหาของลูกจ้างประจำ ได้แก่ การมีภาระงานมากเกินไป ขอบเขตงานซ้ำซ้อนไม่มีทิศทางที่แน่นอน บุคลากรในหน่วยงานไม่มีความรับผิดชอบในการทำงาน การที่มหาวิทยาลัยจะออกนอกบรรณราชการ ขาดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การไม่ยอมรับหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน สถานที่ทำงานคับแคบ อุปกรณ์เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ

สุพิน พรหมไชย ที่ทำวิจัยเรื่อง ความพร้อมในด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน และพบว่า ผู้บริหารเป็นหญิงมากกว่าชาย ครูผู้สอนเป็นหญิงมากกว่าชาย และสภาพการบริหารบุคลากรในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านโครงสร้างการบริหารบุคลากร การสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหารและครูได้มีการปฏิบัติปานกลาง ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานบุคคลพบว่า ด้านโครงสร้างการบริหารงานบุคลากรควรให้บุคลากรได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน และมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ด้านการสรรหาบุคลากร บุคลากรส่วนมากยังขาดความรู้และประสบการณ์ ต้องใช้เวลาในการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ควรมีงบประมาณในการส่งเสริมโรงเรียนให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ควรมีการจัดส่งครูไปอบรมเพื่อประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนให้โอกาสบุคลากรหาความรู้ใส่ตนเอง และด้านการพัฒนาครูควรเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนโดยต้องมีแผนงานร่วมกับโรงเรียนเอกชนทั้งในระยะสั้น ระยะยาว เพื่อจะได้พัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องและเหมาะสมในโอกาสต่อไป และควรเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร เช่นสวัสดิการต่าง ๆ เงินเดือนตามวุฒิ ตลอดจนมีข้อเสนอแนะและช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขวัญและกำลังใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $= .05$ ดังนี้ คือ โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน ครอบครัวมีใจเข้าตำแหน่งหน้าที่การทำงาน งานที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้มีความมั่นคงถึงวัยเกษียณ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ มีความรู้สึกรักอยากปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา งานที่รับผิดชอบตรงกับความถนัด การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและทันต่อเหตุการณ์ และการพิจารณาความดีความชอบมีความโปร่งใสและยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา พันธุ์จำเริญ ที่ทำวิจัยเรื่องขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกัณดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และพบว่า พบว่า ด้านการมอบหมายงานมีการวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ มอบหมายงานตรงตามความถนัด ความรู้ความสามารถ บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบสำนึกรับผิดชอบด้วยสติปัญญา ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่และตั้งใจ ด้านการรับฟังความคิดเห็นและวิจารณ์ ผู้บริหารรับฟังถ้าผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชามีเหตุผลที่ดีกว่าด้านความยุติธรรม ผู้บริหารได้ใช้หลักในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ในการพิจารณาความดีความชอบ พิจารณาความรู้ความสามารถและมีผลงานดีเด่นในด้านต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับ สำหรับความก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติ มีการเลื่อนตำแหน่งและระดับสูงขึ้น โดยการประเมินผลงานและเสนอผลงานทางวิชาการ ผู้บังคับบัญชา

ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาต่อ การฝึกอบรม มีการจัดประชุมสัมมนาและการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนางาน พัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะของบุคลากรให้สูงขึ้น ด้านการยกย่องชมเชยผู้บังคับบัญชาจะให้คำยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรงทันที เมื่อปฏิบัติงานเสร็จ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาให้การเอาใจใส่อย่างเสมอภาคทั้งด้านปฏิบัติงานและเรื่องส่วนตัว และสอดคล้องกับ ฤกษ์ชัย ใจคำปัน ที่ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาอำเภอจอมทอง เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 พบว่าสภาพการบริหารงานบุคคล มีการวางแผนใช้บุคลากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด มีการใช้แผนปฏิบัติงานควบคู่กับการทำงาน มีการแต่งตั้งให้บุคลากรเข้าปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน โดยทำเป็นคำสั่ง มีการประชุมชี้แจงแก่บุคลากรก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองได้อยู่ จิระกานต์ ภิรมย์พิจารณา ความดีความชอบอย่างยุติธรรม เปิดโอกาสให้บุคลากร มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างยุติธรรม ส่วนปัญหาที่พบคือบุคลากรไม่เพียงพอ จัดบุคลากรเข้าทำงานไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถ ไม่ได้วางแผนพัฒนาบุคลากรไว้ล่วงหน้า การจัดสวัสดิการมีน้อยและไม่ทั่วถึง และขาดการวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาคือ ควรเสนอขอบุคลากรจำนวนบุคลากรที่ต้องการต่อหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ควรงบประมาณจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้เพียงพอ ควรสร้างขวัญและกำลังใจตามโอกาสอันควร และควรมีการวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรไว้ล่วงหน้า

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างขวัญและกำลังใจ ดังนี้ คือ ควรเพิ่มเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน ควรให้ทุกคนพยายามเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่นำเรื่องส่วนตัวมายุ่งกับงาน ไม่ควรมุงการที่ลักษณะ ควรดูที่ความสามารถของแต่ละคน ควรปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติงานร่วมกัน ควรพัฒนาการคมนาคมและสาธารณูปโภค ควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ควรมีโทรศัพท์พื้นฐาน เพื่อนร่วมงานควรช่วยเหลือแบ่งเบาภาระหน้าที่ที่ควรทำ ผู้บริหารควรให้ความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ควรตั้งงบประมาณด้านสวัสดิการให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ เชื้อนเพชร (2534 : 19) ที่ทำวิจัยเรื่องขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายธุรการที่สังกัดคณะต่างๆ ใน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และพบว่าข้าราชการฝ่ายธุรการธุรการสังกัดคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีขวัญอยู่ระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบแล้วปรากฏว่ามีขวัญเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานและขวัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลางถึงดี แต่ขวัญเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นคณะพบว่าข้าราชการฝ่ายธุรการคณะเกษตรศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มีขวัญอยู่ในระดับปานกลางถึงดี ส่วนข้าราชการฝ่ายธุรการที่สังกัดคณะอื่นๆ มีขวัญอยู่ในระดับ

ปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบที่อาจเป็นปัญหาอยู่บ้าง ได้แก่โอกาสก้าวหน้า ผลตอบแทนและความมั่นคงปลอดภัย เพราะข้าราชการฝ่ายธุรการมีขวัญเกี่ยวกับองค์ประกอบ เหล่านี้ในระดับต่ำถึงดี ส่วนองค์ประกอบที่อาจเป็นปัญหาอยู่มาก คือ ความเสมอภาค ความ ยุติธรรมระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับควบคุมข้าราชการฝ่ายธุรการเพราะมีข้าราชการฝ่ายธุรการถึง 10 คณะ ที่มีขวัญอยู่ในระดับต่ำถึงดี ในส่วนที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อยกระดับกำลังขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการสังกัดคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อปัญหาที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านเงินเดือน ค่าตอบแทน และการพิจารณาความดีความชอบมีปัญหาไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบนอกจากนั้นยัง สอดคล้องกับ สมพร กลิ่นพงษา (2423) ที่ทำวิจัยเรื่อง ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพัฒนาการ พบว่าพัฒนาการมีกำลังขวัญในการทำเรื่องให้มีสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากไม่ได้รับการยกย่องและยอมรับว่าเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติในสังคม ทั้งยังเป็นงานที่ไม่มีอำนาจและพัฒนารส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การทำงานเท่าที่ควร ขาดความร่วมมืออย่างเต็มที่จากเพื่อนร่วมงานในหน่วยงานเดียวกันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะบุคคลโดยทั่วไปมักไม่เห็นความสำคัญของงานในลักษณะนี้ นอกจากนี้ยังพบว่าสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงานยังมีไม่เพียงพอในการที่จะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานอีกด้วย และสอดคล้องกับ สนิท สายปิ่นดา (2545) ที่ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่าด้านการพัฒนาบุคลากรเห็นว่าผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แต่ไม่ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้แก่บุคลากรและหมุนเวียนหน้าที่เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถหลายด้าน มีปัญหาในเรื่องข้อจำกัดด้านเวลาและด้านงบประมาณ บุคลากรไม่มีความตระหนักที่จะพัฒนาตนเอง จึงควรสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนาตนเอง และควรวางแผนการพัฒนาบุคลากรไว้อย่างเป็นระบบและชัดเจน ส่วนด้านการบำรุงรักษาและการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรเห็นว่าผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณและอาภรณ์ระเบียบของราชการ มีการปกครองบุคลากรแบบประชาธิปไตย แต่ไม่ได้จัดสวัสดิการให้บุคลากรนอกจากที่ทางราชการจัดให้และไม่ได้เผยแพร่ผลงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานดีเด่นให้ชุมชนทราบ มีปัญหาในเรื่องผู้บริหารไม่มีความหนักแน่น ไม่มีความจริงใจ ไม่ยกย่องชมเชยบุคลากรที่ปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ ควรมีความยุติธรรม หนักแน่น มีเหตุผล ไม่เอาแต่ใจตนเอง และควรยกย่องชมเชยบุคลากรที่ปฏิบัติงานสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 โรงเรียนมีความพร้อมทางด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน
- 1.2 ผู้บังคับบัญชามีความเมตตาต่อท่านและเพื่อร่วมงาน มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์กันดีระหว่างบุคลากร
- 1.3 ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นและให้ความสำคัญ ชุมชน ให้เกียรติยอมรับนับถือ
- 1.4 มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคลากรอื่นเพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในหน่วยงานมีการแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน
- 1.5 มีความพึงพอใจในสภาพความมั่นคงในขณะนี้ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความปลอดภัย
- 1.6 การส่งเสริมให้ครูทำผลงานเพื่อนเลื่อนขั้นเลื่อนฐานะในระดับที่สูงขึ้น มีการสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านวิชาการเสมอ ๆ
- 1.7 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนปัจจุบันมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ
- 1.8 มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้ ผู้บังคับบัญชามีการตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ
- 1.9 การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและทันต่อเหตุการณ์ การสื่อสารในหน่วยงานมีความสะดวกรวดเร็ว
- 1.10 ผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ต่อชีวิตและความเป็นอยู่อย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
- 1.11 มีการประเมินผลงานอย่างยุติธรรม ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติอย่างถูกต้องและและเป็นธรรม
- 1.12 มีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของบุคลากร การได้รับความสะดวกในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัด

แม่ฮ่องสอน

2.2 ควรศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัด

แม่ฮ่องสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่